

De paardenkastanjemineermot *Cameraria ohridella*

Berend Aukema

Plantenziektenkundige Dienst Afd. Diagnostiek, Wageningen. E-mail: B.Aukema@pd.agro.nl

Op diverse plaatsen in het land verbruinen en verdorren de bladeren van de paardenkastanje halverwege de maand juli, waardoor voor deze bomen de herfst al lijkt te zijn aangebroken. Dit ongebruikelijke fenomeen wordt veroorzaakt door de rupsjes van een minuscule motje, dat zich sinds 1998 in korte tijd vanuit Zuid-Europa over ons land verspreid heeft.

Waardplanten

Waardplanten zijn de witte en de rode paardenkastanje (*Aesculus hippocastaneum* en *A. carnea*). Daarnaast zijn er incidenteel in lage dichtheden aantastingen gevonden op gewone en Noorse esdoorn (*Acer pseudoplatanus* en *A. platanoides*).

Levenscyclus

De poppen van de paardenkastanjemineermot overwinteren op de grond, in afgevallen bladeren van de waardplant. De eerste vlindertjes verschijnen van eind april tot begin mei, gelijktijdig met de bloei van de paardenkastanje. Na de paring zetten de vrouwtjes hun eieren verspreid af op de bovenzijde van de bladeren. Direct na het uitkomen van de eieren boren de rupsjes zich in het bladweefsel en vormen daar door hun vretterij opvallende blaasvormige, doorzichtige gangen - mijnen genaamd - die lichtbruin van kleur zijn.

De larven doorlopen vier stadia, gevolgd door een voorpopstadium en een popstadium. De verpopping vindt plaats in de bladmijnen, in cirkelvormige cocons van spinseldraden. Uit de poppen komen de vlindertjes van de nieuwe

generatie, die zich op hun beurt weer voortplanten. In Nederland kunnen zich achtereenvolgens twee tot drie generaties ontwikkelen, waarbij poppen van de derde generaties en soms van een deel van de tweede generatie overwinteren.

Uiterlijk

Het motje is 4-5 mm groot en heeft een opvallend kuifje. De voorvleugels zijn bedekt met glanzend koperkleurige schubben en een drietal wit-zwarte banden (foto). De geelgroene rupsjes leven in de lichtbruine, doorzichtige blaasmijnen en zijn opvallend gesegmenteerd. Door de aangetaste bladeren tegen het licht te houden, zijn ze goed te zien. De verpopping vindt plaats in de mijnen. De poppen van de overwinterende generatie zijn duidelijk als kleine verdikkingen in het blad te voelen.

Schade

Bij een massale aantasting overlappen de mijnen (tot wel 200 per blad) elkaar, waardoor hele bladeren kunnen verbruinen en voortijdig afvallen. Op korte termijn leidt dit niet tot schade, maar op lange-

re termijn kan de vitaliteit van aangetaste bomen daarvan te lijden hebben, waardoor ook andere aantasters zich kunnen gaan manifesteren. De symptomen kunnen verward worden met die van een algemeen in paardenkastanje voorkomende bruine necrotische vlekken van de bladvlekkenziekte *Guignardia aesculi* (schimmelinfectie). Maar de bruine necrotische vlekken van de bladvlekkenziekte worden omgeven door een opvallende, lichtgele necrotische ring, die bij de bladmijnen van de paardenkastanjemineermot ontbreekt.

Bestrijding

Bestrijding van de paardenkastanjemineermot is in het algemeen niet zinvol. De soort is zeer algemeen en verspreidt zich makkelijk, zodat herbesmetting niet te voorkomen is. De enige methode om de kans op besmetting in het voorjaar te verminderen is het 's winters opruimen en afvoeren van het afgevallen blad.

Een mottenpaar van de paardenkastanjemineermot, *Cameraria ohridella*. Foto: A. van Frankenhuisen.

ARTIKEL